Ч. 95 Пятниця 30 цвѣтня (12 мая) 1893 Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францішканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Наукове товариство им. Шевченка.

Нинѣ вôдбувають ся першѝ загальнѝ зборы „Наукового товариства имени Шевченка“ перемѣненого зъ давнѣйшого товариства тогожъ имени, котре на основѣ своихъ новыхъ статутôвъ буде могло зъ часомъ стати засновкомъ Академіѣ наукъ, служачои розвоеви питомои науки всѣхъ Русинôвъ якъ въ Австріи такъ и поза еѣ границями. Въ важный сей день вôдъ рѣчи буде розказати дещо про исторію сего товариства.

Коли въ 1868 р. засновано товариство „Просвѣту“, маюче на цѣли ширити просвѣту въ якъ найширшихъ кругахъ нашого селяньства та мѣщаньства, показала ся потреба полишити выдавництва літературнѝ и научнѝ иншому товариству, котре бы дбало про розвитокъ нашои мовы, літературы и науки въ рôднôй мовѣ. Зъ концемъ 1873 р. повстало у Львовѣ Товариство им. Шевченка на основѣ статуту, потвердженого ц. к. Намѣстництвомъ дня 11 грудня 1873, заходомъ девяти патріотôвъ, зъ котрыхъ лише трьохъ остало мѣжь живыми, именно: Дръ Омелянъ Огоновскій, професоръ рускои мовы и літературы въ университетѣ львôвскôмъ, Юліянъ Романчукъ, професоръ ґімназіѣ у Львовѣ и Теофиль Барановскій, инжінеръ Выдѣлу краєвого у Львовѣ. Всѣ иншѝ основателѣ вже мѣжь покôйными, а именно: Стефанъ Качала, Михайло Диметъ, Дръ Корнило Сушкевичь, Дръ Олександеръ Огоновскій, Льонґінъ Лукашевичь и Михайло Коссакъ. Сѝ першѝ основателѣ товариства им. Шевченка признали потребу заснованя власнои друкарнѣ, позаякъ думали, що симъ способомъ найскорше зможуть пôдпомагати рухъ літературный и науковый. Перевести сю думку въ житє прийшлось имъ тымъ лекше, позаякъ окрôмъ жертвъ, зложеныхъ 33-ма Русинами галицкими, обдарували нове товариство вельми щедрыми дарами покôйнѝ вже патріоты зъ Украины панѣ Милорадовичева, а опôсля Михайло Жученко.

Друкарня, заснована въ 1874 р. чимало причинила ся до розбудженя літературного руху въ Галичинѣ, позаякъ товариство подавало въ своѣй друкарни мѣрнѝ цѣны и кредитъ выдавцямъ письменникамъ. Именно пôдпомагало товариство часопись літературно-наукову „Правда“ и выдало своимъ накладомъ літературно-наукову часть IX. рôчника и XIII. рôчникъ „Правды“. Въ р. 1885 переняло товариство вôдъ проф. Омеляна Партицкого часопись для рускихъ родинъ „Зоря“ и выдає еѣ доси, завѣвши въ нѣй вôдъ 1891 р. илюстраціѣ. Окрôмъ того выдало товариство им. Шевченка своимъ накладомъ окремо: Дра Ом. Огоновского Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache, „Исторіѣ рускои літературы“ чотири томы (5-ый томъ друкує ся), Е. Горницкого „Дѣва Орлеанска“ и „Помѣжь ворогами“ (друкує ся), К. Т. Подоленка „За громаду“ и В. Чайченка „Оповѣданя и повѣсти“ три томы. Коли жъ до того додамо, що мало що не всѣ выданя періодичнѝ и неперіодичнѝ украинского-рускѝ и книжки шкôльнѝ рускѝ для ґімназіѣ и для шкôлъ людовыхъ друкують ся въ друкарни товариства, то се може бути певнымъ доказомъ, яку велику вагу має друкарня товариства для національно-культурного розвитку нашого народу.

А всежъ таки при найщирших змаганяхъ своихъ членôвъ не змогло товариство им. Шевченка вповнѣ сповнити сеи великои задачѣ, щобъ справдѣ статп осередкомъ и огнищемъ розвитку літературы и науки украинско-рускои. Адміністрація друкарнѣ и фінансова сторона товариства забирали кождочасному выдѣлови товариства вельми богато часу и выпирали літературнѝ та науковѝ змаганя на другій плянъ. Коли тымчасомъ иншѝ навѣть дрôбнѣйшѝ народы славяньскѝ плекають свою мову и развивають літературу и науку въ своихъ академіяхъ наукъ, народъ украиньско-рускій не тôлько не має академіѣ наукъ, але не вытворивъ навѣть справдѣ наукового товариства, котре моглобъ положити пôдвалины до будучои святинѣ наукъ.

Потребу такого наукового огнища почували всѣ щирѝ Русины и вважали товариство им. Шевченка єдино можливымъ, щобы оно приняло ся за таку задачу, завѣвши у себе вôдповѣдну науковымъ вымаганямъ организацію. Вже V-тѝ загальнѝ зборы товариства д. 7 цвѣтня 1890 р. розбирали проєктъ змѣны статутôвъ, поданый проф. Олекс. Барвѣньскимъ, вôдповѣдно бажанямъ украиньско-рускихъ патріотôвъ и прихильникôвъ товариства. Одначе зборы не спромогли ся полагодити сеи справы и поручили новому выдѣлови, скликати ad hoc новѝ загальнѝ зборы.

Шестѝ загальнѝ зборы товариства им. Шевченка зъ дня 1 (13) марця 1892 р. зазначили починъ новои добы въ розвитку и поступѣ товариства, позаякъ постановили пôднятy на V. загальныхъ зборахъ перемѣну товариства на „наукове товариство имени Шевченка“. Статутъ змѣненый, ухваленый загальными зборами, подано до ц. к. Намѣстництва, котре приняло его до своеи вѣдомости дня 16. падолиста 1892 року до ч. 89.560, а выдѣлъ това-

---

40)

КУМА ЖУРБА.

повѣсть

Г. СУДЕРМАНА.

(Дальше).

На пальцяхъ всунувъ ся до своеѣ спальнѣ, котру собѣ казавъ уладити заразъ коло комнаты батька, щобы на кождый припадокъ мôгъ завсѣгды прийти старцеви въ помôчь.

— Чи засну я нинѣ? — думавъ собѣ въ годину пôзнѣйше. Тѣни листя, котрымъ вѣтеръ порушавъ, танцювали якось шалено по колдрѣ на лôжку, а помѣжь тыми тѣнями яснѣло бѣляве свѣтло мѣсяця.

— Въ ту нôчь пôдъ Ивана Купала такъ само ясно присвѣчувавъ мѣсяць — думавъ собѣ и притôмъ прийшло єму на думку, якъ бѣла була тодѣ одежа на Гальшцѣ, що выдобувала ся зпôдъ плаща.

— Всежъ таки була то найгарнѣйша нôчь въ моимъ житю — шепнувъ, зôтхнувъ и постановивъ собѣ теперь заснути. Щобы выконати свою постанову, накрывъ колдрою и голову...

Въ хвилю потôмъ здало ся єму, що чує, якъ у сусѣднôй комнатѣ батько встає, отвирає дверѣ и выходить... Выразно чувъ стукôтъ кулѣ на подвôрю.

— Певно заразъ верне — подумавъ собѣ, бо неразъ бувало, встававъ батько середъ ночи.

По тôй думцѣ обнявъ єго неспокôйный пôвсонъ, въ котрôмъ переслѣдували єго всякѝ немилѝ мары. Коли зновъ збудивъ ся и опамятавъ ся, мѣсяць свѣтивъ уже высоко на небѣ, такъ що єго промѣнѣ лишь троха ще заходили до комнаты. За те на городѣ и на подвôрю було ясно, мовь за дня.

— Дивно! Видить ся менѣ, я не чувъ, чи батько вернувъ. — Вставъ и глянувъ на годинникъ, завѣшеный надъ єго лôжкомъ.

— За вôсѣмь мінутъ перша!... Двѣ годины минули за той часъ.

— Я мусѣвъ певно крѣпко спати — подумавъ собѣ и хотѣвъ уже наново положити ся, коли наразъ почувъ, якъ вихоръ гримнувъ отвореными дверми входовыми такъ, що ажь дôмъ затрясъ ся въ основахъ.

Зжахнувъ ся и выскочивъ зъ лôжка...

— Що се значить?... дверѣ дому отворенѝ?... невжежь отець не вернувъ доси?

Сейчасъ накинувъ на себе одежу и босо безъ шапки выбѣгъ зъ комнаты.

Дверѣ, що зô спальнѣ батька вели до сѣней, були навстяжь отворенѝ. Блѣдый зô страху, пôдôйшовъ до лôжка... на лôжку не спавъ нѣхто, лише въ ногахъ на колдрѣ знати було дôлъ. Отже ту сидѣвъ батько неповорушно бôльше якъ пôвтора годины; — видко ждавъ, поки Павло не засне.

— Бôйтесь Бога, щожь то все має значити?

Єго зôръ блукавъ довкола по комнатѣ... Тамъ въ кутѣ лежали вовнянѝ черевики, въ котрыхъ батько ходивъ звычайно цѣлый день; натомѣсць чоботы, що мѣсяцями стояли неуживанѝ, щезли десь теперь...

— Що се? Невжежь кривый батько пôшовъ въ ночи на вандрôвку?

Въ нѣмъ серце перестало бити ся... выбѣгъ на подвôре. Ту було ясно, якъ въ день; лише тамъ, де падала тѣнь вôдъ стодолы, було темно... Вихоръ шумѣвъ у деревахъ... пѣсокъ летѣвъ клубами... впрочôмъ тихо всюды, скрôзь пусто...

Перебѣгъ городъ, — нѣгде нѣ слѣду, побѣгъ за стайнѣ — и ту нѣ слѣду... Що се таке? Ворота вôдъ подвôря отворенѝ? Дежь вôнъ пôшовъ?...

Песъ заскавулѣвъ на ланцуху... Павло скоро спустивъ єго...

— Турку, шукай пана, шукай пана!

Песъ понюхавъ землю и побѣгъ въ сторону стодолы, саме тамъ, де лежали стирты соломы, котрѝ мовь сѣрѝ горбки пѣску стояли довкола мурôвъ... Ажь за очи хапало, такъ ярко вôдбивалось свѣтло мѣсяця на бѣлыхъ стѣнахъ и миготѣло на ясножовтôй земли... Голку можна бы найти... Нѣчого тутъ не видко, лише солома розкинена троха въ однôмъ мѣсци...

А се що?! Звôдки взяла ся ту драбина, приставлена теперь до муру? Она-жь еще двѣ годины тому лежала на земли при парканѣ!

Хто взявъ еѣ звôдтамъ?

И.... Боже, що се?... Хто отворивъ вôконце въ даху? Вôконце, що вôнъ самъ засунувъ

рства зъ початкомъ 1893 р. взявъ ся до организацїѣ товариства на основѣ нового статута.

Такимъ способомъ товариство им. Шевченка осягнуло вкôнци бажану цѣль — стало товариствомъ науковымъ, завязкомъ будучои украиньско-рускои Академїѣ наукъ.

Выдѣлъ товариства (а надъ всѣхъ потрудили ся въ тôмъ дѣлѣ посолъ Олекс. Барвѣньскій, пок. Дамянъ Гладиловичь, пок. Др. Юліянъ Целевичь и директоръ Кость Паньковскій) доверпивъ свого обовязку — теперь черга на загалъ патріотôвъ нашихъ па Украинѣ, въ Галичинѣ и въ Буковинѣ, щобы вступали въ члены товариства, а хто почуває въ собѣ охоту и силу, повиненъ користати зъ права належати до однои або й больше секцій науковыхъ. Вôдъ числа членôвъ а вôдтакъ и вôдъ числа робôтникôвъ по секціяхъ, або иншими словами: вôдъ матеріяльнои и науковои пôдмоги землякôвъ буде залежати очевидно и скоршій розвитокъ товариства та зрôстъ его въ повагу наукову.

Хто бажавъ бы приступити въ члены наукового товариства, зволить надôслати 2 зр. вписового (одноразово) и 3 зр. рôчнои вкладки або 50 зр. одноразовои вкладки и заявити, до якои секціѣ схоче вписати ся (фільольоґічнои, исторично-фільозофичнои, чи природничо-лѣкарскои). Можна належати до однои або больше секцій пôсля власного выбору. Зголошувати ся треба до „Наукового товариста имени Шевченка у Львовѣ, ул. Академічна ч-о 8“.

Перегляд политичный.

Постôйну комісію для закона карного скликано на засѣданя почавши вôдъ дня 25 мая. Мабуть того самого дня зберуть ся также постôйни комісіи для промыслу и мыта.

Всѣ зелѣзницѣ австрійскѣ осягнули въ послѣднихъ чотирохъ мѣсяцяхъ зъ малыми выимками значни надвыжки доходôвъ въ порôвнаню зъ тымъ самымъ періодомъ часу въ минувшôмъ роцѣ. Полуднева зелѣзниця мае надвыжку пôвтора міліона, а Пôвнôчна — 600.000 зр.

Въ Будапештѣ закôнчила ся вчера въ палатѣ пановъ дискусія надъ церковною політикою тымъ, що палата ухвалила 81 голосами противъ 56 вотумъ недовѣря до церковно-політичнои проґрамы правительства.

До Pol. Corr. доносять зъ Варшавы: Въ послѣднихъ тыждняхъ выдалено зъ Россіѣ крôмъ якогось Розвадовского также ще кôлькохъ Поляковъ, австрійскихъ и пруских пôдданыхъ, посѣдаючихъ въ Россіи маетности, нѣбы длятого, що они ведуть якусь ворожу державѣ аґітацію.

Сербскій король Александеръ розпôчне дня 15 с. м. объѣзджати край. До Бѣлграду приѣхавъ дворскій королевои Наталіѣ, полковникъ Симоновичь и привѣзъ королеви власноручне письмо матери, въ котрôмъ королева складае сынови ґратуляцію зъ нагоды обнятя нимъ управы державы а вôдтакъ каже, що не могучи приѣхати до Сербіѣ, хотѣла бы побачити ся зъ нимъ на сербско-румуньскôй граници.

Новинки.

Львôвъ дня 11 мая.

— **Именованя.** Секретарѣ скарбовѝ Сав. Ляховичь и Петро Габлиньскій, старшій инспекторъ податковый Юл. Якель, секретарь дирекціи скарбовои Дмит. Таньчукъ и вкôнци старшѝ инспекторы податковѝ Димит. Крайчикъ, Войт. Вавшковичь и Атан. Заячкôвскій именованѝ всѣ радниками скарбовыми. — Секретарями дирекціи скарбовои именованѝ инспекторы податковѝ: дръ Руб. Флекеръ, Фр. Шимусикъ и Фр. Памула, а старшими инспекторами податковыми именованѝ: Мих. Волиньскій, Алойс. Зонневендъ и Ад. Франкъ.

— **Товариства „Клюбъ Русинокъ“, „Руска Бесѣда“ и „Львôвскій Боянъ“** уряджують 18 мая въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ вечерницѣ, на котрѝ кождый членъ тыхъ товариствъ и ихъ родины мають безъ окремыхъ запросинъ вступъ вôльный.

— **Канцелярія наукового товариства им. Шевченка** находить ся въ каменици, де умѣщена друкарня, ул. Академічна ч. 8, въ подвôрю на I. поверсѣ. Тамъ належить зголошувати ся у всѣхъ справахъ наукового товариства. Канцелярія друкарнѣ находить ся там же на долинѣ.

— **Вдовичо-сиротскій фондъ** по священикахъ станіславôвскои епархіи выносивъ зъ кôнцемъ марта с. р.: 1) у фондѣ комісіѣ львôвскои 8 зр. 59 кр.; 2) на дов гахъ въ „Общôмъ рольничо кред. заведеню“ 10.500 зр.; 3) въ комісіѣ станіславôвскôй а) въ ефектахъ 101.900 зр., б) въ кавціи на ефекты 100 зр., в) на книжкахъ галицкои касы щадничои у Львовѣ 1.700 зр., г) на книжкахъ касы щадничои въ Станіславовѣ 1.123 зр. 52 кр, всего 115.332 зр. 11 кр. Сума тая становить коренный фондъ. Крôмъ того було въ касѣ готôвкою и книжочками щадничими 5.125 зр. 91 кр.

— **Президентомъ мѣста Львова** выбрано при вчерашныхъ выборахъ по другôмъ голосованю знову п. Едмунда Мохнацкого 51 голосами на 96 голосуючихъ; дръ Ад. Чижевичь дôставъ 35 голосôвъ. Віцепрезидентомъ выбрано п. Здислава Мархвицкого 79 голосами.

— **Огнѣ.** Въ Киидановѣ, въ бучацкôмъ повѣтѣ, згорѣли чотири загороды вôдъ неосторожного обходженя зъ огнемъ. Шкода необезпечена выносить около 1000 зр. — Дня 4 с. м. передъ полуднемъ въ Жупавѣ въ повѣтѣ тернобережскôмъ, згорѣло 11 селяньскихъ господарствъ. Шкода 8000 зр. — Дня 1 с м. досвѣта въ Максимовицяхъ, самбôрского повѣта, згорѣли три загороды, вартости звыпь 1.500 зр. Будынки всѣхъ трехъ господарѣвъ були обезпеченѝ въ краковскôмъ товариствѣ на 997 зр. Жандармерія выслѣдила, що огонь пôдложили сами погорѣльцѣ браты Стефанъ и Иванъ Любчиньскѝ, бо хотѣли зъ одержаныхъ грошей вôдъ товариства обезпеченъ сплатити свои довги, що имъ доскулювали. — Въ громадѣ Прусы въ Самбôрщинѣ згорѣла нова школа вартости 1500 зр.; була обезпечена въ „Днѣстрѣ“ на таку саму суму. Хтось пôдложивъ огонь. — Въ Коноснѣ наробивъ огонь шкоды на 3600 зр. — Кôлько то вже огнѣвъ було сего року!

— **Нещасни пригоды.** Иванъ Пирôгъ зъ Тростянця, въ мостискôмъ повѣтѣ, 53-лѣтный, батько четверо дѣтей, вертавъ въ ночи зъ 2 на 3 мая до дому и йдучи кладкою надъ потокомъ похитнувъ ся, упавъ въ воду и утопивъ ся або забивъ ся. — Дня 3 мая с. р. Васько Харханъ зъ Посады новомѣскои, въ добромильскôмъ повѣтѣ, поѣхавъ до лѣса по сяги зô слугою Грицемъ Выгнанцемъ. Набравши дровъ ѣхавъ до млына парового. Кôньми, якъ каже, самъ поводивъ, а слуга ишовъ позаду. На горбку вывернувъ ся и на смерть убивъ слугу Выгнанця, заким Харханъ мôгъ ему помочи. — Въ Решовѣ переѣхала зелѣзниця слугу зелѣзничого Станіслава Зелиньского, 25-лѣтного парôбка. — При шляху Тарнôвъ-Чорна побачивъ будникъ въ ночи вояка пôдъ валомъ зелѣзницѣ зъ поторощеною ногою. Давъ о тôмъ знати, приѣхавъ лѣкарь и служба и вояка завезли до войскового шпиталю въ Тарновѣ. Тому, що анѣ на хвилю не прийшовъ до памяти, то не знати причины тои пригоды, але видко, що се зелѣзниця переѣхала его.

— **Скаженина у звѣрятъ** ширить ся въ страшный спосôбъ на Буковинѣ. Послѣдного тыждня убито въ Топорôвцяхъ двѣ скаженѝ козы, въ Сучавѣ два волы, Тешôвцяхъ и Виженцѣ по одному, а въ Вашкôвцяхъ скаженого пса

— **Выкрыта крадѣжь.** У Вѣдни арештовано въ суботу возьного почтового Кароля Губера, котрый ще 1884 року укравъ скриньку, адресовану зъ Вѣдня до Будапешту, де мѣстило ся 30.000 зр., власнôсть державнои касы. Слѣдство поліційне выкрыло дальше, що Губеръ допустивъ ся ще другои крадежи на почтѣ, а то 10 грудня м. р, коли будучи въ службѣ забравъ мѣшокъ грошевый адресованый зъ Оломуца, де въ кôлькохъ листахъ було 2810 зр. 78 кр. Зъ початку вôдпиравъ ся Губеръ

зъ середины, заким ще зложено снопы до засѣка?...

Въ низу у драбины була земля вогка, якъ бы хто що выливъ.... Нафту выливъ хтось, бо чути зъ тои калужѣ.

Тремтячими руками сягнувъ по стебло соломы, що покривали землю. Справдѣ, були мокрѝ и заносили нафтою; такъ само було чути и пальцѣ.

Павло чувъ, що пôдъ нимъ згинають ся колѣна. Темне, невыразне а страшне прочуте заголомшило его умъ. Зъ тяжкою бѣдою пôднявъ ся и полѣзъ по драбинѣ до вкôнця по даху.

На земли скавулѣвъ песъ безъ упину.

— Шукай пана, Турку, пана!

Песъ почавъ радôстно гавкати и бѣгати, нюхавъ землю, поки вкôнци впавъ на слѣдъ.

Павло дививъ ся за нимъ, трясъ ся цѣлымъ тѣломъ, мовь у пропасници и ждавъ, куды побѣжить.

Песъ побѣгъ до брамы. Такъ се правда?! То батько браму отворивъ!

Але потôмъ.... потôмъ! Куды вôнъ побѣжить?

— Шукай пана, Турку, шукай!

Песъ завывъ ще разъ коротко, урывочно, а вôдтакъ пôгнавъ простѣсенькою дорогою до.... Гелененталю.

До Гелененталю.... по щожь пôшовъ тамъ батько? Ага, також недавно говоривъ, що бувъ тамъ котрогось пополудня „на пробу“, якъ казавъ. На пробу!... А якъ дивно, якъ зловѣщо смѣявъ ся тодѣ притôмъ!

А й нинѣ — явъ якось завадочно поводивъ ся! А коли була мова про пожаръ стодолы, то що мали значити его слова, що все прекрасно складае ся? — Чому якъ разъ нинѣ?

Теперь треба сю загадку вôдгадати, поки не запôзно!

Наче шукавъ помочи, оглянувъ ся довкола.

Рука его несвѣдомо сягнула у глубину вôконця на стодолѣ и найшла тамъ бляшану баньку; стояла тамъ схована у снопахъ.... Була то банька зъ нафтою, котру самъ вчера казавъ на ново наповнити.... И хто се бажавъ того? Хто се прийшовъ и сказавъ....

— Тату, тату, по щожь ты пôшовъ до Гелененталю?

Ану, кôлько ще нафты въ баньцѣ? Ледви половина, ледви половина!

И коли такъ безъ думки шукавъ рукою у темнотѣ, найшовъ пачку сѣрникôвъ, розсипаныхъ довкола баньки....

Ажь тодѣ вôдкрылись ему очи зовсѣмъ. Вôнъ крикнувъ страшно:

— То вôнъ теперь пôдпалюе дворъ въ Геленентали!

Все довкола него почало крутити ся, руки схопили ся нагло за дошку вôконця, инакше бувъ бы упавъ назадусь зъ драбины.

Теперь уже все розумѣвъ.... и батькову чудацку мову и смѣхъ его и грозьбы!

Та ще було часъ. Чей же старый ишовъ на кули, отже помалу. Може бы скочити на коня и поѣхати за нимъ....

— Коня зô стайнѣ! — крикнувъ и збѣгъ скоро по щебляхъ драбины. Вихоръ гудѣвъ....

Наразъ прийшло ему на думку:

— Чому пытавъ ся батько такъ докладно про годину, о котрôй колись.... Може вôнъ тои самои мінуты хоче пôмстити ся? Исусе Христе! коли такъ, то все пропало! Перша година — я самъ сказавъ ему — о теперь якъ разъ перша....

Божевôльна тревога напала его — вôнъ знову выбѣгъ по драбинѣ на гору.

Слѣдуючои хвилѣ може тамъ уже бухнути огонь.... Чи не горить уже тамъ? Нѣ, лише мѣсяць мигтить на шибахъ бѣлого двора.... Господи милосерный, ратуй, змилосерди ся! Кобы яку молитву знати, кобы вмѣти такъ закляети, щобъ ему пôднесена рука одеревѣла!... Хто его опамятае, хто дасть ему знакъ якій, щобы не пôдпалювавъ, не ставъ палѣемъ?

Але тамъ уже горить! Нѣ ще.... Може хвиля ще, а луна огняна засіяе на небѣ такъ якъ тодѣ — якъ тодѣ!

Мусить горѣти — *ту* мусить горѣти! Хиба бы грôмъ ударивъ въ дôмъ батькôвскій, хиба бы ажь той крикнувъ голосно на батька: „Вздержи ся! не пôдпалюй! опамятай ся!“ Ой, чомужь нинѣ небо таке ясне, чому засѣяне яркими зорями? Краспе бы, хмары, бурѣ, громы, злива! Може вôнъ тамъ теперь въ тôй хвили пôдкрадае ся до будынкôвъ, соломою пошитыхъ, може сѣрники вже тре.... Ще хвилина и годѣ вже буде его остеречи!

— *Ту* мусить горѣти! — *ту* мусить горѣти!

Хочь бы де трѣска яка, смолоскипа яка,

вôдъ всякои вины, ажъ коли жѣнка єго, переслухана, зôзнала, що мужъ еѣ допустивъ ся сихъ обохъ крадежей, признавъ ся и Губеръ до вины. За украденî грошѣ купивъ собѣ Губеръ дôмъ, уладивъ єго вôдповѣдно та поспраплявъ ще рôзнî дорогоцѣнности и добру одежу.

— **Дурисвѣты**, що то — якъ мы доносили — обдурили кôлькоро людей, продаючи имъ нѣбы пôдробленî грошѣ австрійскî, находять ся уже въ рукахъ поліціѣ. Они хотѣли дальше вести своє ремесло, але аґенты поліціѣ Дістлеръ и Розенштрайхъ зловили ихъ. Суть то Маркусъ Зайдлеръ и єго зять Зісьо Гершко Штайнъ, оба родомъ зô Снятина. Зайдлеръ єсть кравцемъ, а Штайнъ нѣчимъ. Вôдъ кôлькохъ тыжднѣвъ дурили людей у Львовѣ.

— **Добрый куредь и добра реклама.** Въ мѣстѣ Паттеронъ въ Сполученыхъ Державахъ пôвнôчнои Америки оголосивъ недавно тому тамошный фабрикантъ циґаретовыхъ паперцѣвъ, Ґіббсъ, що вôнъ придумавъ такî паперцѣ, котрî суть не лишь зовсѣмъ „хемічно чистî“ але й такъ знаменитî, що можна на безпечно выкурити 100 циґаретôвъ на день, а они анѣ дрôбки не зашкодять, рôвночасно обѣцявъ ся вôнъ и зробити публичну пробу зъ новыми паперцями. Проба та й розпочала ся при величезнôмъ здвизѣ цѣкавыхъ о 10 год. передъ полуднемъ. До полудня выкуривъ Ґіббсъ 55 папѣросôвъ. По двогодиннôй перервѣ продовжала ся дальша проба куреня а до 4 годины выкуривъ Ґіббсъ знову другихъ 55 папѣросôвъ — отже выкуривъ за чотири годины 110 папѣросôвъ, що было очевидно добрымъ доказомъ не лишь доброты паперцѣвъ але й — тютюну. Выкуривши послѣдный папѣросъ вставъ Ґіббсъ зъ мѣсця зовсѣмъ здоровый и веселый а на нѣмъ не было видко анѣ слѣду хочь бы якоись утомы. Та особиста реклама принесла фабрикантови и добрый хосенъ, бо попытъ за єго паперцями ставъ такъ великій, що вôнъ мусѣвъ теперь свою фабрику значно розширити.

— **Пропавъ** Иванъ Поповъ зъ Бѣлки шляхотскои, оставивши жѣнку и двоє дѣтей. Тому пять лѣтъ бувъ на Кульпарковѣ, а теперь знову занедужавъ и тому 5 тыжднѣвъ щезъ наразъ зъ Бѣлки, босо, убраный лише въ кожухъ. Вѣсть про Попова треба подати священикови въ Бѣлцѣ шляхоцкôй коло Львова.

Всячина

Дещо зъ Шікаґо. На десять днѣвъ передъ вôдкрытємъ выставы въ Шікаґо были Шікаґовцѣ въ немалôмъ страху а директоръ выставы, Давісъ, и въ немалôмъ клопотѣ. Черезъ мѣсто и єго околицю пересунулась была дня 19 цвѣтня страшна буря, звѣстна въ Америцѣ пôдъ назвою „торнадо“ та наробила на мѣсци выставы, де вже все майже было на укôнченю, величезнои шкоды. Буря почала ся зъ вечера и шалѣла цѣлу нôчь, ажъ до другого дня рана, а дощь ливъ ся безъ настанку. Въ многихъ будынкахъ на выставѣ, збудованыхъ досыть легко, бо очевидно не обчисленыхъ на таку бурю, позрывало дахи та повырывало стѣны. Найгôрше потерпѣла палата промыслова, будынокъ величезный, котрого дахъ мае 32 акрôвъ або на нашу мѣру 22 и пôвъ морґа. Зъ 32 акрôвъ даху єсть 12 акрôвъ або 8 и пôвъ морґа крытыхъ склянными шибами, котрî буря побила. Наслѣдкомъ того было, що богато пакъ зъ предметами, прислаными на выставы, котрî вже по части были розпакованî, залило вода и они стояли на 6 центиметрôвъ глубокъ въ водѣ. Яка то была сильна буря, можна змѣркувати зъ того, що въ одной мѣсцевости въ державѣ Міссісіпі, де тои ночи лютила ся та сама буря, розвалило хату а вѣтеръ вхопивъ зъ неи цѣлу родину якогось Фішера — вôтця, матѣрь, пятеро дѣтей и бабку та занѣсъ кудись такъ, що й слѣдъ за ними пропавъ. Одну муриньску дѣвчину вхопивъ вѣтеръ и выкинувъ ажъ на якійсь дубъ, де еѣ добило галузе розмахуване вѣтромъ. Якесь немовлятко понѣсъ бувъ вѣтеръ далеко полями и лишивъ вôдтакъ въ ярѣ и єму нѣчого не стало ся.

Такои бурѣ въ Шікаґо й не сподѣвали ся, але що тамъ зъѣдуть ся на выставу злодѣѣ, розбишаки та горлорѣзы не лишь зъ цѣлои Америки але й зъ цѣлого свѣта, того можна было сподѣвати ся. Тыхъ пажерливыхъ крукôвъ злетѣло ся тутъ таке множество, що не то въ ночи але навѣть и въ день стає вôдъ нихъ небезпечно. А американьскî злодѣѣ та горогрѣзы то не европейскî; они далеко небезпечнѣйшî и страшнѣйшî — житє людске у нихъ нѣчимъ. Ще далеко передъ вôдкрытємъ выставы волочило ся ихъ вже богато особливо по всѣлякихъ зелѣзницяхъ, котрыми ѣде ся до Шікаґо.

На зелѣзницяхъ заманюють они людей до гри въ карты и выдирають грошѣ вôдъ необачныхъ подорожныхъ або частують ихъ затроєною горѣвкою и вôдтакъ рабують. Было вже й кôлька такихъ выпадкôвъ, що звабили подорожныхъ на плятформу ваґона въ ѣдучôмъ поѣздѣ, въ одной хвили обрабували єго а вôдтакъ скинули зъ воза пôдъ шины. Недавно тому якійсь двѣ злодѣйки обрабували таки въ бѣлый день въ Шікаґо одного Американця, якогось Колінса, котрый залагодивши свои интересы, ишовъ на дворець зелѣзницѣ и мавъ при собѣ 2.200 долярôвъ. Вôнъ иде улицею, а наразъ выбѣгає зъ якоись каменицѣ якась чорна злодѣйка и зрывае єму капелюхъ зъ головы та втѣкає. Колінсъ пустивъ ся за нею, вбѣгъ на подвôрє, а тамъ прискочила до него друга така баба, вхопила за горло и почала душити. Колінсъ, чоловѣкъ сильный, почавъ боронити ся, але въ тôй хвили были вже єго грошѣ въ злодѣйскихъ рукахъ. Злодѣйки пустили єго тогды и щезли безъ слѣду.

Найнебезпечнѣйшî злодѣѣ суть тутъ такъ званî sandbaggers — спеціяльность чисто американьска. Они носять зъ собою мѣшочокъ зъ пѣскомъ и бють нимъ по головѣ свою жертву. Коли такій злодѣй вдарить чоловѣка тымъ мѣшкомъ зъ пѣскомъ по головѣ, то приголомшить єго вôдъ разу такъ, що вôнъ упаде якъ неживый на землю. Нещаслива жертва такого злодѣя выйде лишь рѣдко коли жива зъ єго рукъ, а звычайно дôстає потрясеня мозку и гине вôдъ того до кôлька днѣвъ. Недавно тому обрабовано такимъ способомъ такожь шікаґôвского горожанина. Єго напало было трохъ такихъ опришкôвъ. Оденъ вдаривъ єго по головѣ мѣшочкомъ зъ пѣскомъ, а два другî кинулись заразъ на него, вытягнули єму 75 долярôвъ зъ кишенѣ, взяли золотый годинникъ и діямантову спинку, ба ще й стягнули верхне одѣнє зъ него и щезли безъ слѣду. А все то стало ся майже въ одной хвили, на найбôльше оживленôй улици мѣста и не пôзнымъ вечеромъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ дня 9 с. м.:** пшениця 8·— до 8·50; жито 6·25 до 6·50; ячмѣнь 5·— до 6·—; овесъ 5·50 до 6·—; рѣпакъ 11·50 до 12·—; горохъ 6·50 до 9·50; вика 4·75 до 5·50; насѣнє льняне 11·75 до 12·—; бôбъ 9·50 до 11·—, бобикъ 4·75 до 5·—; гречка —·— до—·—; конюшина червона 64·— до 73·—; бѣла 68·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 25·—; анижъ 40·— до 41·—; кукурудза стара 5·— до 5·80; нова —·— до —·—; хмѣль —·— до —·—; спірітусъ готовый 14·75 до 15·25.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Орсова 11 мая. Приѣхали тутъ вчера князь и княгиня болгарскî окремымъ пароходомъ.

Атины 11 мая. Зачувати, що Трікупісъ подавъ ся до дімісіѣ и король еѣ принявъ.

Шікаґо 11 мая. Банкъ народный, въ котрôмъ были умѣщенî капіталы выставцѣвъ оголосивъ банкрутство.

щобы єму дати якій знакъ, остеречи єго! Нема!

— *Ту* мусить горѣти! — *ту* мусить горѣти!

И коли такъ неповорушными, широко отвертыми очима дививъ ся передъ себе, шукаючи ратунку, блысла єму наразъ думка, мовь та поломѣнь, котрои такъ дуже бажавъ— думка выразна, ясна.

Ажъ крикнувъ зъ радости....

— *Сего* менѣ треба! *Сей* перестрахъ вôдбере власть єго руцѣ.

Ратунку, ратунку, нехай що хоче коштує!

Обѣручь схопивъ бляшану банку и вылявъ нафту на снопы....

Найшовъ сѣрники, потеръ.... засычало тихо.... наразъ вихоръ впадає зъ глухимъ лопотомъ черезъ отворене вôконце.... и высокій стовпъ огня якъ бухне зъ него, просто єму въ лице!

Дикій, страшный крикъ.... Въ очахъ єму темнѣє.... шукає пôдпоры и наослѣпъ хапає ся за поруче горѣючого вôконця ....але, чого схопивъ ся, усуває ся.... и вôнъ наразъ паде, летить широкимъ лукомъ на землю, держить въ рукахъ смертельно стисненый горѣючій снôпъ, за нимъ паде драбина — все разомъ на солому....

Вже ясно палає пôдъ нимъ солома.... збирає ще всю свою силу, скочує ся на бôкъ зъ стирты.... ще хвиля, и вже все довкола него стоить въ мори поломѣни....

А вихоръ свище и шумить, огонь роздуває. Огонь сычить, поломѣнь злѣтає въ гору, свище страшно у воздусѣ.... вже огнянî языки лижуть дахъ стодолы.

Зрывае ся, бѣжить на подвôрє, а ту все ще тихо.

— Горить! горить! горить! — кричить вôнъ страшно и будить усѣхъ зô сну...

Въ стайняхъ, де сплять парôбки, настає гомôнъ; въ комнатахъ, де спить челядь, страшный крикъ и зойки....

Вже цѣлый дахъ одягъ ся въ огнисту одежу. Дахôвки зачинають пукати зъ лопотомъ и зъ трѣскомъ розсыпують ся довкола; звôдки они выпадуть, де зробить ся дѣра, звôдтамъ заразъ жене снôпъ огню въ небеса.

Ажъ доси самъ оденъ бувъ лише на цѣлôмъ подвôрю и зъ заложеными на грудяхъ руками приглядавъ ся страшнôй руинѣ; теперь же отвирають всѣ дверѣ и зъ крикомъ выпадають зъ нихъ парôбки и дѣвки.

Вôдотхнувъ глубоко, якъ бы по якôй тяжкôй цѣлоденнôй роботѣ и пôшовъ помалу до города. Нѣхто єго не бачивъ.

— Працювавъ я вже досыть довго — шепнувъ, замыкаючи за собою дверцѣ—а нинѣ спочину собѣ.

Волѣкъ за собою потомленî ноги по стежцѣ, посыпанôй рѣнею, самъ смертельно втомленый и повтарявъ безнастанно:

— Охъ, спочинку.... спочинку!

(Дальше буде.)

Зъ редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Зъ друкарнѣ В. Ловиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.